

STRATEGIA ROZWOJU WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI UŚ w latach 2013 – 2020

Strategia rozwoju Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego wypracowana została przez zespół powołany przez Dziekana WNoZ w składzie:

dr hab. prof. UŚ Andrzej Witkowski – kierownik zespołu
dr Damian Absalon
dr hab. Jerzy Cabała
dr hab. Paweł Filipiak
dr Iwona Jelonek
dr hab. prof. UŚ Ireneusz Malik
dr hab. prof. UŚ Leszek Marynowski
dr hab. Urszula Myga-Piątek
dr Michał Zatoń

Istotą strategii jest wytyczenie kierunków rozwoju Wydziału Nauk o Ziemi w perspektywie wzmocnienia jego pozycji naukowej i dydaktycznej zarówno wewnątrz Uniwersytetu Śląskiego jak i w kraju oraz za granicą. Wpisuje się ona w ogólną strategię Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012 -2020 i stanowi jej rozwinięcie i uszczegółowienie, związane ze specyfiką naukową, dydaktyczną i organizacyjną, odróżniającą WNoZ od innych podstawowych jednostek Uniwersytetu. Strategia stanowi kompleksowy plan rozwoju Wydziału do roku 2020 i zawiera określenie głównych celów strategicznych oraz celów i działań operacyjnych mających doprowadzić do ich realizacji. Dokument ten powstał dzięki zaangażowaniu Wydziałowego Zespołu ds. Strategii, który w aktywnych dyskusjach wypracował jego ostateczny kształt. Pozwoli on na zaprogramowanie i realizację działań mających na celu uczynienie WNoZ jeszcze bardziej nowoczesną, otwartą i innowacyjną jednostką naukowo – dydaktyczną.

I. CEL STRATEGICZNY:

„SILNE ZESPOŁY BADAWCZE I BADANIA NAUKOWE NA ŚWIATOWYM POZIOMIE”

Na Wydziale Nauk o Ziemi prowadzone są badania w dyscyplinach naukowych należących do dziedziny Nauk o Ziemi. Stwarza to sytuację sprzyjającą tworzeniu silnych, interdyscyplinarnych zespołów badawczych podejmujących badania uznane w Polsce i na świecie za priorytetowe dla rozwoju cywilizacyjnego. Celem strategicznym WNoZ w zakresie badań naukowych jest wspieranie takich zespołów, zapewnienie im jak najlepszych warunków prowadzenia badań. O sile zespołów badawczych decyduje przede wszystkim potencjał naukowy – wiedza i umiejętności tworzących je naukowców oraz nowoczesna infrastruktura badawcza. Z tego powodu wzmocnienie kadrowe, wyłonienie liderów naukowych oraz zwiększanie bazy aparaturowej stanowią główne cele operacyjne służące osiągnięciu zakładanego celu strategicznego.

CELE I ZADANIA OPERACYJNE

1. Rozwijanie priorytetowych kierunków badań

1.1. Kierunkowanie badań naukowych na rozwiązywanie problemów mających największy wpływ na rozwój nauki oraz rozwój społeczny i gospodarczy regionu, kraju i świata.

1.2. Określanie priorytetowych kierunków badań, zgodnych m.in. z Programami Ramowymi UE, Europejską Przestrzenią Badawczą, Krajowym Programem Badań (NCN, NCBiR), Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego, Regionalną Strategią Innowacji i ich stała aktualizacja.

2. Osiąganie najwyższych kategorii i uprawnień naukowych

2.1. Prowadzenie polityki naukowej i kadrowej gwarantującej i rozszerzającej uprawnienia akademickie Wydziału oraz uzyskanie i utrzymanie najwyższej kategorii naukowej

3. Tworzenie odpowiednich warunków do szybkiego awansu naukowego pracowników i kreowania liderów naukowych

3.1. Wspieranie publikowania w renomowanych wydawnictwach krajowych i zagranicznych

3.2. Uelastycznienie indywidualnego ustalania pensum dydaktycznego dla pracowników realizujących duże projekty badawcze

3.3. Wspieranie rozwoju młodej kadry naukowej i jej udziału w projektach badawczych

3.4. Określenie niezbędnych kryteriów dotyczących dorobku naukowego dla kandydatów ubiegających się o stanowiska naukowo - dydaktyczne na WNoZ

4. Rozwijanie wewnętrznego systemu oceny jakości badań naukowych

4.1. Prowadzenie rankingu osiągnięć pracowników naukowych WNoZ i wyłanianie liderów nauki.

4.2. Promowanie i nagradzanie postaw kreatywnych i innowacyjnych pracowników wydziału (wdrożenia, patenty)

5. Otwartość, kreatywność i innowacyjność w obszarze badań naukowych

5.1. Zwiększanie obecności Wydziału Nauk o Ziemi UŚ w europejskim i światowym obszarze badawczym przez nawiązywanie współpracy z renomowanymi zagranicznymi ośrodkami badawczymi

5.2. Tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych i konsorcjów projektowych zaangażowanych w kluczowe programy badawcze, w tym m.in. Europejskie Programy Ramowe, i w inne działania w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej

5.3. Zwiększanie mobilności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych w ramach programów międzynarodowych i w ramach umów dwustronnych

5.4. Podnoszenie międzynarodowej rangi konferencji naukowych organizowanych przez WNoZ

5.5. Rozwój interdyscyplinarności badań naukowych

6. Wzrost aktywności w pozyskiwaniu środków na badania naukowe

6.1. Intensyfikacja starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych m.in. z Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, MNiSW, FNiTP, Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także z programów ramowych UE, funduszy strukturalnych i innych.

6.2. Zwiększenie roli badań naukowych i prac rozwojowych ważnych dla gospodarki regionu i kraju finansowanych przez podmioty gospodarcze.

7. Wzmocnienie i stały rozwój potencjału naukowo-badawczego

7.1. Rozbudowa nowoczesnego zaplecza badawczego.

7.2. Stworzenie i stała aktualizacja bazy specjalistycznej aparatury naukowo-badawczej na WNoZ.

7.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na inwestycje badawcze (zakup aparatury, budowa/remont laboratoriów/pracowni).

7.4. Stworzenie możliwości do akredytowania laboratoriów oraz powoływanie laboratoriów środowiskowych.

II. CEL STRATEGICZNY:

RZETELNE KSZTAŁCENIE I INNOWACYJNA OFERTA DYDAKTYCZNA

Gwarantowanie wysokich standardów kształcenia wychodzących naprzeciw ambicjom młodego pokolenia oraz potrzebom rynku pracy jest bardzo ważnym celem strategicznym Wydziału Nauk o Ziemi. Dla jego osiągnięcia istotne jest ciągle wzbogacanie oferty dydaktycznej o innowacyjne, oryginalne programy studiów przyciągające młodzież z całej Polski i z zagranicy. Ma to uczynić z Wydziału ponad regionalny ośrodek dydaktyczny, kształcący specjalistów z szerokiej gamy dyscyplin nauk o Ziemi. Zachętą do studiowania na WNoZ musi być zapewnienie lepszych niż w innych ośrodkach warunków studiowania, możliwości rozwoju zainteresowań naukowych, oraz warunków socjalnych. Ważnym elementem zachęty do podejmowania studiów na Wydziale jest doskonalenie systemu naboru, ułatwienia w podejmowaniu studiów przez laureatów olimpiad i konkursów przedmiotowych oraz obszerna i łatwo dostępna informacja o warunkach naboru i studiowania na WNoZ.

CELE I ZADANIA OPERACYJNE

1. WDRAŻANIE NOWOCZESNYCH ZASAD KSZTAŁCENIA ZGODNIE Z KRAJOWYMI RAMAMI KWALIFIKACYJNYMI

- 1.1. Systematyczne wzbogacanie oferty dydaktycznej poprzez wprowadzanie nowych specjalności i kierunków kształcenia, przede wszystkim interdyscyplinarnych.
- 1.2. Aktualizacja treści kształcenia na istniejących kierunkach i specjalnościach.
- 1.3. Zwiększenie oferty dydaktycznej Wydziału poprzez umożliwienie uzyskania tytułu zawodowego inżyniera.
- 1.4. Unowocześnianie form i metod kształcenia
- 1.5. Bieżące reagowanie na tendencje rozwojowe światowej nauki i nowoczesne trendy dydaktyczne.

2. ORGANIZACJI ZAJĘĆ I WZROST LICZBY STUDENTÓW

- 2.1. Prowadzenie łącznego naboru na pierwszy rok studiów licencjackich oraz wspólnych modułów kształcenia na WNoZ.
- 2.2. Rozwijanie oferty e-learningu i blend-learningu jako uzupełniającej formy kształcenia.
- 2.3. Wspieranie olimpiad i konkursów przedmiotowych dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.
- 2.4. Współpraca naukowych kół studenckich ze szkolnymi kołami zainteresowań z zakresu nauk przyrodniczych i społeczno-gospodarczych.

3. UMIEJĘDZYNARODOWIENIE I MOBILNOŚĆ STUDENTÓW

- 3.1. Aktywizacja wymiany międzynarodowej studentów w ramach programów międzynarodowych i umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi.
- 3.2. Rozwijanie programów kształcenia w językach obcych, szczególnie w języku angielskim.

- 3.3. Ukierunkowanie lektoratów na zwiększenie znajomości języka specjalistycznego.
- 3.4. Stwarzanie obcokrajowcom możliwości studiowania na Wydziale.
- 3.5. Zwiększenie oferty odbywania praktyk zagranicznych.
- 3.6. Wymiana kadry dydaktycznej z renomowanymi jednostkami krajowymi i zagranicznymi w celu zdobywania nowych doświadczeń i kompetencji dydaktycznych.

4. INNOWACYJNOŚĆ I ZWIĄZEK KSZTAŁCENIA Z REGIONEM

- 4.1. Zwiększanie zakresu elektronicznego dostępu do baz danych, bibliotek, czasopism naukowych.
- 4.2. Cyfryzacja zasobów bibliotecznych i kartograficznych.
- 4.3. Poszerzanie wiedzy potencjalnych pracodawców o zakresie kompetencji absolwenta WNoZ.
- 4.4. Zwiększenie udziału wykładów zamawianych i gościnnych prowadzonych przez specjalistów pracujących w gospodarce regionu oraz udział potencjalnych pracodawców w konstrukcji i doskonaleniu programów kształcenia.
- 4.5. Interakcja nauki i dydaktyki – implementacja dorobku naukowego pracowników do programów kształcenia – szersze zaangażowanie pracowników w przygotowaniu i publikowaniu podręczników.
- 4.6. Prowadzenie praktyk terenowych i staży zawodowych w regionie.
- 4.7. Wzbogacenie programu nauczania o zajęcia związane z przedsiębiorczością umożliwiające absolwentom zaistnienie na rynku pracy.
- 4.8. Intensyfikacja współpracy z nauczycielami gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wprowadzenie oferty kursów doskonalenia zawodowego.
- 4.9. Zawieranie umów partnerskich z przedsiębiorstwami i podmiotami gospodarczymi w zakresie odbywania praktyk zawodowych.
- 4.10. Konsultacje z udziałem przedstawicieli podmiotów zatrudniających absolwentów Wydziału w tworzeniu i modernizacji specjalistycznych programów studiów
- 4.11. Ankietyzacja pracodawców pod kątem przygotowania absolwentów WNoZ do wyzwań współczesnego rynku pracy.

5. DOSKONALENIE I PODNOSZENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

- 5.1. Systematyczny nadzór nad procesem kształcenia przez Wydziałowy i Kierunkowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- 5.2. Podnoszenie jakości kształcenia przez udział nauczycieli akademickich WNoZ w kursach z zakresu doskonalenia nowoczesnych metod, środków i form kształcenia.
- 5.3. Zapewnienie odpowiedniego przygotowania pedagogicznego doktorantom.

6. INDYWIDUALIZACJA KSZTAŁCENIA

- 6.1. Indywidualizowanie procesu kształcenia studentów szczególnie uzdolnionych i zainteresowanych naukami o Ziemi, angażowanie ich w projekty badawcze zespołów naukowych.
- 6.2. Realizacja bloku pedagogicznego fakultatywnie jako dodatkowej oferty dla studentów WNoZ.

6.3. Systematyczne rozpoznawanie rozwoju zainteresowań studentów – elastyczne dopasowywanie kształcenia do zainteresowań.

7. MONITOROWANIE ZAINTERESOWAŃ UCZNIÓW SZKÓŁ ŚREDNICH STUDIAMI Z ZAKRESU NAUK O ZIEMI

7.1. Analiza popytu na usługi dydaktyczne w zakresie nauk o Ziemi.

7.2. Zaznajomienie nauczycieli akademickich z aktualną podstawą programową szkół ponadgimnazjalnych.

7.3. Stworzenie systemu ankietyzacji dla wybierających studia na WNoZ w celu głębszego poznania motywacji kandydatów na studia.

7.4. Podpisywanie umów partnerskich ze szkołami ponadgimnazjalnymi regionu – prowadzenie części zajęć przez pracowników naukowych WNoZ, organizowanie modelowych lekcji dla uczniów na WNoZ oraz wspieranie zadań realizowanych przez Muzeum Nauk o Ziemi WNoZ w działaniach edukacyjnych.

8. PROMOCJA I REKLAMA OFERTY DYDAKTYCZNEJ

8.1. Rozwijanie działań promocyjnych i informacyjnych - reklama bezpośrednia.

8.2. Prowadzenie akcji informacyjnej wśród uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych regionu o ofercie dydaktycznej, profilach i specjalnościach studiów na WNoZ oraz przyszłym rynku pracy dla absolwentów.

8.3. Zwiększenie udziału pracowników WNoZ w promocji i reklamie bezpośredniej nauk o Ziemi wśród mieszkańców regionu.

8.4. Coroczne organizowanie Dnia Geografa i Dnia Geologa oraz nadawanie medialnej oprawy imprezom naukowym i edukacyjnym.

9. BUDOWANIE OFERTY KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

9.1. Zwiększenie oferty studiów podyplomowych oraz prowadzenie kursów i szkoleń służących podnoszeniu kwalifikacji pracowników podmiotów gospodarczych, wynikających z konieczności realizacji priorytetów środowiskowych, europejskich umów, dyrektyw i konwencji.

9.2. Aktywna współpraca nauczycieli akademickich z Uniwersytetami Dzieci, Młodzieży i Trzeciego Wieku.

10. WZMACNIANIE ATRYBUTÓW KULTURY UNIVERSITATIS

10.1. Szerzenie etosu akademickiego przez propagowanie zachowań właściwych dla kultury Uniwersytetu i poszanowania własności intelektualnej.

10.2. Kultywowanie tradycji akademickiej.

10.3. Wspieranie aktywności i swobody twórczej studentów oraz angażowanie ich w organizację konferencji, warsztatów, dni otwartych, juwenaliów, akcji charytatywnych, wolontariatu itp.

10.4. Konsekwencja w działaniach na rzecz wzmocnienia dyscypliny, kultury własnej i rygoru akademickiego oraz brak przyzwolenia dla zachowań patologicznych, szkodliwych społecznie, nietolerancyjnych i uwłaczających statutowi studenta.

III. CEL STRATEGICZNY: „AKTYWNE WSPÓLDZIAŁANIE WYDZIAŁU Z OTOCZENIEM W RAMACH OTWARTEGO UNIWERSYTETU”

Nowoczesna jednostka uniwersytecka, jaką jest Wydział Nauk o Ziemi, oprócz realizacji celów poznawczych, edukacyjnych i popularyzacji nauk o Ziemi, czuje się odpowiedzialna również za rozwój miasta i regionu w którym działa. Potencjał naukowy Wydziału ukierunkowany jest nie tylko na badania podstawowe ale także na prace badawczo – rozwojowe i eksperckie, wspomagające działania władz samorządowych oraz stymulujące rozwój gospodarczy regionu. Ze względu na szerokie spektrum badań z dziedziny nauk o Ziemi jego naukowcy mogą prowadzić badania w zakresie geologii surowcowej, geologii i geofizyki środowiskowej, hydrologii i gospodarki wodnej, klimatologii, gospodarki przestrzennej i ochrony krajobrazu jak również geografii społeczno – ekonomicznej. Współpraca z otoczeniem obejmuje również współdziałanie z innymi uczelniami oraz jednostkami naukowymi regionu i kraju, pozwalające na tworzenie konsorcjów badawczych, wspólne występowanie o środki na badania, realizowanie prac b-r. Dla rozwoju dydaktyki Wydziału ważne jest współdziałanie ze szkołami i innymi placówkami edukacyjnymi regionu.

CELE I ZADANIA OPERACYJNE

1. Promowanie Wydziału

- 1.1. Promowanie infrastruktury dydaktycznej i badawczej Wydziału i możliwości jej wykorzystania.
- 1.2. Promowanie potencjału naukowo-badawczego Wydziału i jego możliwości w zakresie profesjonalnego doradztwa, wykonywania ekspertyz, projektów, dokumentacji, opracowań kartograficznych i środowiskowych.
- 1.3. Promowanie i popularyzacja osiągnięć naukowych pracowników Wydziału przez internet.
- 1.4. Zwiększanie udziału pracowników Wydziału w krajowych i międzynarodowych organizacjach, stowarzyszeniach zawodowych, organach doradczych oraz w organizacjach o charakterze opiniotwórczym.

2. Współpraca z otoczeniem

- 2.1. Zintensyfikowanie współpracy ze śląskimi uczelniami, instytutami naukowymi i instytucjami o środowiskowym profilu działalności.
- 2.2. Monitorowanie oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego wobec kadry naukowej i dydaktycznej Wydziału oraz jego absolwentów.
- 2.3. Podejmowanie nowych form współpracy z administracją rządową i samorządami oraz z przedsiębiorstwami, których profil działalności bezpośrednio lub pośrednio związany jest z naukami o Ziemi.
- 2.4. Współpraca Wydziału z pracodawcami w celu wspólnego wykorzystania potencjału naukowo-badawczego.
- 2.5. Zaangażowanie w inicjatywy ważne dla regionu i kraju (m.in. powstanie geoparków i innych form ochrony przyrody, w tym głównie przyrody nieożywionej).

2.6. Zawiązywanie zespołów badawczych z podmiotami gospodarczymi oraz konsorcjów naukowo-badawczych realizujących wspólne badania i badania na zamówienie. Wspólne aplikowanie o środki z funduszy europejskich i innych.

2.7. Rozszerzanie współpracy ze szkołami i placówkami edukacyjnymi regionu służące wzajemnej wymianie doświadczeń, doskonaleniu programów nauczania w szkołach, zwiększaniu i uaktualnianiu wiedzy nauczycieli i uczniów z zakresu nauk o Ziemi.

3. Absolwenci

3.1. Utworzenie aktywnej bazy absolwentów Wydziału.

3.2. Promocja absolwentów na rynku pracy w kraju i za granicą poprzez listy rekomendacyjne dla najlepszych absolwentów.

3.3 Stworzenie i systematyczna rozbudowa zakładki - „Absolwent” i umieszczanie informacji o zatrudnieniu absolwentów WNoZ w różnych instytucjach gospodarki regionu, Polski, Europy.

IV. CEL STRATEGICZNY: „SYSTEMOWE ZARZĄDZANIE WYDZIAŁEM”

Zarządzanie systemowe służy adaptacji Wydziału do zmieniających się warunków zewnętrznych takich jak stan prawny w którym działa jednostka, oczekiwania odbiorców usług dydaktycznych i badawczych oraz ogólny rozwój nauk o Ziemi. Wymusza ono racjonalizację struktury organizacyjnej, lokalowej i zatrudnienia oraz rozwój bazy aparaturowej. W obecnych warunkach ważnym elementem zarządzania systemowego jest ciągła modernizacja infrastruktury informatycznej Wydziału, pozwalającej na sprawny obieg informacji oraz zwiększenie zakresu zdalnej obsługi kandydatów, studentów, doktorantów i pracowników. Zarządzanie systemowe musi służyć zintegrowaniu działań na wszystkich polach wpływających na pracę Wydziału.

CELE I ZADANIA OPERACYJNE

1. Sprawne zarządzanie Wydziałem

- 1.1. Skuteczny nadzór nad różnymi obszarami działalności Wydziału.
- 1.2. Przystosowywanie struktury organizacyjnej do aktualnych zadań dydaktycznych i badawczych.
- 1.3. Wspieranie samorządności studentów i doktorantów.
- 1.4. Planowanie rozwoju kapitału ludzkiego i racjonalne nim zarządzanie.
- 1.5. Sprawne pozyskiwanie informacji o działalności dydaktycznej i badawczej jednostek organizacyjnych WNoZ.
- 1.6. Ciągłe monitorowanie zagrożeń sprawnej działalności Wydziału, analiza ryzyka i podejmowanie działań zaradczych.

2. Systemowe zarządzanie finansami Wydziału

- 2.1. Udoskonalanie systemu budżetowania i planowania działalności finansowej WNoZ.
- 2.2. Stała kontrola kosztów i realizacji planów rzeczowo – finansowych.
- 2.3. Prowadzenie analiz potencjalnych źródeł finansowania działalności Wydziału.
- 2.4. Pozyskiwanie dodatkowych środków (dotacje, granty itp.) na rozwój działalności WNoZ.

3. Unowocześnianie infrastruktury informatycznej

- 3.1. Rozwój infrastruktury informatycznej oraz systemów informacji elektronicznej.
- 3.2. Zwiększenie zakresu obsługi kandydatów, studentów, doktorantów i pracowników z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.
- 3.3. Rozwój łatwo dostępnej sieci Wi-Fi, umożliwiającej studentom i pracownikom wygodne korzystanie z usług dostępnych przez internet.

Całość opracował:

Prof. dr hab. Adam Idziak
Dziekan Wydziału Nauk o Ziemi UŚ

**STRATEGIA ROZWOJU
WYDZIAŁU NAUK O ZIEMI
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
w latach 2013 – 2020**